

EMO, yargı kararlarını yok sayan yasanın Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesini istedi...

3 HES İKİNCİ KEZ YARGIDA

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), açtığı davalarda yürütmeyi durdurma aldığı lisans işlemleri olan Bursa Çınarcık, Cevizlik ve Zincirli hidroelektrik santralleri için, yargı kararlarını yok sayarak çıkarılan yasayla yeniden lisans verilmesi üzerine ikinci kez yargıya başvurdu. İkinci kez lisans verilmesine yönelik işlemlerin dayanağını oluşturan 5625 sayılı Yasa'nın Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesi istenirken, hukuk devleti, yargı kararlarının bağlayıcılığı ve yargı kararlarının değiştirilemeyeceği temel hükümleri anımsatıldı. Özel sektörün devlete olan güveninin sarsılmaması pahasına yurttaşların hukuk devleti inancının yaralandığına dikkat çekilerek, "Meclis diktatörlüğü" uyarısında bulunuldu.

EPDK, yetkisi olmamasına karşın özelleştirme işlemi kabul edilecek bir uygulama ile kamu kaynağı olan sular üzerine hidroelektrik santral yapılmasına yönelik "çoklu başvuruların değerlendirilmesi" adı altında ihale bile demeksizin lisans ihaleleri gerçekleştiriyordu. EMO bu durumu yargıya taşımıştı. İlk karar Bursa Çınarcık Uluabat Kuvvet Tüneli ve HES için yürütmeyi durdurma yönünde verilirken, daha önce açılmış bir başka davada söz konusu işleme dayanak oluşturan EPDK'nın kendi kendini yetkili kılması anlamına gelen yönetmelik ve tebliğ düzenlemelerinin yürütmesinin durdurulduğu açıklanmıştı. EMO'nun konunun takipçisi olduğuna ilişkin yoğun girişimleri üzerine EPDK, yargı kararı gereğince lisans işlemlerini durduğunu açıklamak zorunda kal-

mıştı. Ancak Bursa Uluabat Kuvvet Tüneli ve HES için yargının vermiş olduğu yürütmeyi durdurma kararına karşın Enerji Bakanı Hilmi Güler'in söz konusu şirketten brifing aldığı ve bu HES için sürecin devam ettirildiği basına yansdı. Bunun üzerine EMO, EPDK'ya yazı yazarak, yargı kararının uygulanması için uyarıda bulundu. Ancak verilen yanıtta sorumluluk üstlenilmezken, yargı kararının ilgili şirkete bildirildiğinin belirtilmesiyle yetinildi.

Lisans ihalelerinin durması üzerine hükümet apar topar bir yasal düzenleme yaparak, yargı kararını da yok sayan bir adım attı. Yargı kararıyla

yürütmeleri durdurulan söz konusu santraller için, bu kararları aşmak üzere yapılan yasa çerçevesinde işlemler yapılmaya başlandı. Bu gelişmeler üzerine EMO, konuyu ikinci kez yargıya taşıdı.

Danıştay'a 10 Eylül 2007 tarihinde EMO tarafından, Çınarcık HES, Cevizlik HES ve Zincirli HES için ayrı ayrı olmak üzere 3 ayrı dava açıldı. EMO'nun 49 yıl süreyle üretim lisansı verilen Cevizlik, Çınarcık ve Zincirli hidroelektrik santrallerine ilişkin açtığı davalarda, Danıştay 13. Dairesi'nin yürütmeyi durdurma kararları verdiği anımsatıldı. EPDK'nın kararlara karşı yaptığı itirazların da Danıştay İda-

ri Dava Daireleri Kurulu tarafından reddedildiğine dikkat çekilen dilekçelerde, davanın esastan görüşmesinin halen Danıştay 13. Dairesi'nde devam ettiği kaydedildi.

Yargı kararının ardından EPDK'nın dava konusu hidroelektrik santralleri için aynı şirketlere lisans verdiğini duyurduğu belirtilen dilekçelerde, yeni lisans verme işlemlerinin 26 Nisan 2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 5625 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un 1. maddesine dayanılarak yapıldığı kaydedildi. Bu maddeyle 4283 sayılı "Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un" geçici 3. maddesine yapılan ekleme şöyle alıntılandı:

"Elektrik piyasası mevzuatı çerçevesinde, aynı kaynak için yapılmış çoklu başvurulardan Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından teklif verme toplantısı gerçekleştirilmiş ve lisans almış olanların, bu maddenin yürürlük tarihini takip eden üç ay içinde başvurularını halinde eskinin yerine kaim olmak üzere lisansları yenilenir. Bu durumda daha önce verilmiş lisans ile bağlantılı olarak yapılmış tüm iş ve işlemler herhangi bir işleme gerek kalmaksızın içerdiği hüküm ve şartlarla yenilenmiş ve geçerli sayılır."

Böylece çoklu başvurulara ilişkin seçme yetkisinin 7 yıl süreyle DSİ Genel Müdürlüğü'ne verildiği ifade edilen dilekçede, halen bu işlemin de "Elektrik Piyasasında Üretim Faaliyetinde Bulunmak Üzere Su Kullanım Hakkı Anlaşması İmzalanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" hükümleri çerçevesinde yapıldığı belirtildi. Dilekçelerde, "Yönetmeliğe göre çoklu başvurularda en yüksek kaynak katkı payı teklif eden, tekli başvurularda ise başvuruda bulunan tüzel kişi, belirli koşulları da karşılaması halinde EPDK'ya bildirilerek lisans alması sağlanmaktadır" denildi. Yasaya göre

DSİ tarafından bildirilmiş olmasına karşın EPDK'nın seçme işlemi yapmadığı başvuruları DSİ'ye iade etmesi, ancak teklif toplantısı yapılmış olanların lisans işlemlerinin sonuçlandırılması, lisans işlemleri Danıştay tarafından durdurulanlara ise yeniden lisans verilmesinin yolunun açıldığı anlatıldı.

Meclis Diktatörlüğü Kaygısı

"Yapılan yasal düzenleme ile yüksek yargı organının hukuka ve kamu yararına aykırı bularak yürütmesinin durdurulmasına karar verdiği idari işlemlerin tekrar yürürlüğe konulmasını sağlamakta ve yargı kararını geçersiz kılmaktadır" denilen dilekçelerde, yasanın Anayasa'ya aykırılığı ortaya konuldu. Yasanın hukuk devleti ilkesinin yer aldığı Anayasa'nın ikinci maddesi, Anayasa'nın bağlayıcılığını ve yasaların Anayasa'ya aykırı olamayacağını düzenleyen 11. maddesi, yasama ve yürütmenin yargı kararlarına uyma zorunluluğu ve mahkeme kararlarının hiçbir şekilde değiştirilemeyeceğine ilişkin 138. maddesi anımsatılarak, şöyle denildi:

"Yasama organım da başlayan bu hükümler karşısında, Danıştay'ca verilmiş yürütmenin durdurulması kararını geçersiz kılacak şekilde yasa çıkarılmış olması, Anayasa'ya açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Yargı kararlarını, TBMM'nin yasa çıkarmak suretiyle etkisiz kılması, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayacağı gibi, gidererek hak arama özgürlüğünü yok edici bir Meclis diktatörlüğüne de yol açabilecektir."

Yurttaşların Aleyhine Özel Sektör Ayrımcılığı

Yasaya söz konusu düzenlemeleri ekleyen önerenin sahibi milletvekilinin Meclis konuşmalarından "Özel sektörün önünün açılması, bir taraftan da devlete olan güvenin sarsılmaması şarttır. Bu madde ile hukuki boşluk giderilecektir" ifadelerine de yer verilen dilekçelerde, bu ifadelerin altında "hukukla bağdaşmayan, ki-

şisel yargıların yattığı" ifade edildi. Yüksek yargı kararlarına yönelik "özel sektörün önünü kapattığı ve devlete olan güveni sarstığı" yorumları ve bu gerekçeyle yasa yapılması, "hukuk devleti açısından büyük bir talihsizlik" olarak nitelendi.

Kişiyeye özel bir düzenleme ve eşitlik ilkesine aykırı bir ayrıcalık tanındığı anlatılırken, özel sektörün devlete olan güveninin sarsılmaması gerekçesiyle yargı kararlarının yok sayılmasıyla yurttaşların hukuk devletine olan inançlarının yaralandığı ortaya konuldu. Bu çifte standardın Anayasa'ya aykırılığı da dilekçelerde şöyle anlatıldı:

"Yasama organı, özel sektörün devlete olan güveninden önce, bütün yurttaşların hukuk devletine ve hak arama özgürlüğüne olan inancını gözetmek durumundadır. Asıl bu yasal düzenlemeyle davanın tarafı olan müvekkil EMO, yöneticileri, üyeleri ve bu düzenlemeden haberdar olan yurttaşların hukuk devletine olan inancı yara almıştır. Oysa en az özel sektör kadar, toplumun diğer kesimlerinin de yargı kararlarına uyulmasına ve hukuk devletine olan inancını, her kurumun ve hele yasama meclisinin titizlikle gözetmesi gerekirdi. Bu yönüyle, 5625 sayılı Yasa'nın 1. maddesi kişiyeye özel düzenleme içermektedir ve Anayasa'nın 10. maddesinde belirtilen eşitlik ilkesiyle 'hiçbir kişiyeye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz' kuralına da aykırılık taşımaktadır."

Yasa'nın Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesi istenirken, söz konusu yasanın Anayasa'ya açıkça aykırılığı nedeniyle lisans verme işlemlerinin de hukuka aykırı olduğu, bu nedenle iptal edilmesi gerektiği ifade edildi. Dava dilekçelerinde, giderilmesi olanaksız zararlar oluşacağı gerekçesiyle Yasa'nın Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesinin yanında söz konusu lisans işlemlerinin de yürütmesinin durdurulması talep edildi. ■